

38 2025

WEEKKRANT
17 SEPTEMBER
JAARGANG 86
EDITIE 0767

P900720
AFGIFTEKANTOOR:
2099 ANTWERPEN X
AFZENDER:
HALEWIJNLAAN 92
2050 ANTWERPEN

TURNHOUT

Pelgrim zijn van hoop

Paul Sas is priester van het bisdom Antwerpen en pastoor van de pastorale eenheid Don Bosco. In oktober 2021 werd hij getroffen door een neuro-endocriene kanker. Wij zijn heel dankbaar voor onderstaande tekst.

Voor nr. 41 van dit blad, dat zal verschijnen op 8 oktober, heeft Paul reeds een tekst geschreven waarin hij heel persoonlijk de eigen wijze belicht waarop een zieke mens "pelgrim zijn van hoop" kan zijn.

In herinnering brengen

Op kerstavond 2024 opende wijlen paus Franciscus de Heilige Deur van de Sint-Pietersbasiliek te Rome. Met dit gebaar zette hij het Jubeljaar in gang. Voor wie zich ermee verbindt, is het Jubeljaar een tijd zijn van spirituele verdieping, van kwijtschelding van zonden en van beleving van solidariteit. Om dit genadejaar inhoud te geven bood Franciscus al eerder, op Hemelvaartsdag 2024, de bul aan met de titel "De Hoop stelt niet teleur (Rom. 5,5)". Paus Franciscus riep op om tijdens het Jubeljaar te herontdekken dat iedere mens een pelgrim is van hoop. Op 14 januari 2025 schreef Franciscus een brief die werd gepubliceerd op 11 februari bij de viering van de 33ste Wereldziekendag. Hij gaf de brief de titel: **'De Hoop stelt niet teleur, maar geeft kracht in moeilijke tijden'**.

Het is een korte brief met vier paragrafen. Paus Franciscus onderstreept dat Gods nabijheid en verbondenheid in tijden van ziekte en beproeving kracht kunnen geven. De brief zette mij aan het denken. Hoe kan ik pelgrim zijn van hoop? Wat betekenen de woorden 'pelgrim van hoop' voor iemand die ongeneeslijk ziek is?

Gezondheid en ziekte

Gezondheid krijgt in onze samenleving veel aandacht. Iedereen, jong en ouder, wordt aangemoedigd om voldoende te bewegen. De goede balans tussen werk en vrije tijd draagt bij om stress en burn-out terug te

dringen. In de geschreven pers en op social media gaat het voortdurend over voeding en over goede eetgewoonten. Allemaal bedoeld om het gezonde leven te bevorderen. Wie gezond is heeft energie, maakt plannen en richt de aandacht naar buiten.

Evengoed is de ziekte daar. De groep zieken in de samenleving is groot. Mensen hebben fysieke klachten, geestelijke klachten of de beide. De groep die getroffen is door een zware, vaak ongeneeslijke ziekte is eveneens groot. In de polis van mijn hospitalisatieverzekering lees ik de opsomming van deze ziektebeelden. Het begint met kanker, eindigt met nierdialyse en daartussen tel ik zesentwintig andere zware ziektebeelden. Wie getroffen wordt door een zware ziekte kan als gevolg daarvan belast worden met een handicap of een functiebeperking (problemen met de motoriek, met het zien en/of met het horen, met hart-en/of longproblemen).

Daardoor wordt hij (of zij) plots afhankelijk van de omgeving en dat soms in heel hoge mate. Deelnemen aan het sociale leven kan er dan heel anders uitzien. Wie ziek is, wordt ook teruggeworpen op zichzelf. Hij voelt de pijn, ervaart de last en ondergaat de medische agenda die de

behandeling en de opvolging vragen. De zieke kan zich alleen en zelfs eenzaam voelen. Hij stelt zich allerlei vragen: waarom ik, wat heb ik tijdens mijn leven niet goed gedaan? Hij kan worstelen met de beleving dat hij oneerlijk wordt getroffen. Negatieve gevoelens zoals kwaadheid en angst kunnen zijn gemoed vullen. Hij kan een tijd van beproeving doormaken.

En wie gelooft vraagt zich af waar God zich bevindt in dit zich proces en hoe hij de goede boodschap over Hem dan moet verstaan. Dat komt er nog eens bij. Wie ziek is, heeft maar één verlangen: snel terug gezond worden. Bij zware ziekten is dat perspectief er niet meer.

Wij mogen van geluk spreken, omdat we leven in een land met veel goede voorzieningen op medisch en paramedisch vlak. Wetenschappelijk onderzoek, voortschrijdend inzicht, kennis, ervaring en de inzet van zovele zorgverleners staan in dienst van al wie getroffen is. Al deze voorzieningen helpen en ze verlichten voor de zieke en zijn omgeving de draaglast. Dat is een reden om dankbaar te zijn.

Paus Franciscus eindigt zijn brief met de gedachte **dat wie ziek is of wie voor de zieke zorgt, een bijzondere rol speelt in dit Jubeljaar**. Hij zegt: "Jullie zijn een lofzang op de menselijke waardigheid, een lied van hoop". Voor mij betekent dit dat door de ziekte alles wat de mens zelf heeft opgebouwd en heeft verworven op de tweede plaats komen. Centraal komt te staan wie de mens ten diepste is en waartoe hij is. Dat deze mens ook pelgrim is van hoop: wat betekent dat?

Over de Hoop

De hoop kennen we vanuit het drieluik 'geloof-hoop-liefde'. Deze drie deugden vinden hun oorsprong in de christelijke deugdenethiek. Geloof, hoop en liefde verbinden we met God. Het zijn de drie goddelijke deugden. Ze helpen de mens om een

goed en een betekenisvol leven te leiden. Het begrip hoop echter kan op meerdere wijzen worden begrepen. Over welke hoop spreken we als het gaat over pelgrim van hoop? Een voorbeeld mag duidelijk maken over welke hoop het hier niet gaat: een reiziger staat op het perron. De trein waarop hij wacht heeft tien minuten vertraging.

De reiziger zegt: "Ik hoop dat trein komt". Hij vertrouwt er dus op dat het wel goed komt. De trein rijdt altijd om tien uur het station binnen. Vandaag zal dat ook weer zijn, denkt hij. Hoop betekent in dit voorbeeld de positieve verwachting op basis van ervaring.

De hoop als goddelijke deugd echter is van een andere aard. Deze hoop drukt uit 'en toch..., tegen beter weten in...'. Op zovele plaatsen in de wereld woeden geweld en oorlog en daar lijkt maar geen einde aan te komen; er zijn de grote zorgen over het klimaat, over de stikstof, over het omgaan met de goederen die de aarde biedt. De wereld blijft verhuuld in armoede en honger en er is de onmetelijke migratieproblematiek. Om maar enkele onderwerpen te noemen waarbij veel aan de hand is wat niet deugt. En toch dragen veel mensen in zich de hoop dat het eens zal keren.

Zij komen daarvoor in beweging. Mensen blijven geloven in de toekomst.

De hoop als goddelijke deugd bouwt wat negatief is uit het verleden of negatief is in het heden om tot een belofte van vervulling: eens komt het goed!

Deze hoop doet ons kijken naar de mogelijkheden, geeft ons vertrouwen en biedt ons perspectief. Het geloof in de omkering van wanhoop naar zulk een hoopvolle toekomst maken wij niet zelf. Ze is van een hogere orde. Zij komt van de door God geschonken deugd 'hoop'. De titel 'Pelgrim van Hoop' van deze tekst bedoelt deze invulling voor het begrip hoop.

De pelgrim

De pelgrim is de vrouw of de man die met een persoonlijke intentie een reis maakt naar een heilige plaats of naar een heilig gebeuren. In het decreet bij de pauselijke bul "De Hoop stelt niet teleur" lezen we de vele mogelijkheden en vormen die pelgrim tijdens het Jubeljaar daartoe worden geboden.

De pelgrim kan deze reis ook in zichzelf maken en daar afdalen tot bij de heilige plaats in zijn eigen leven. **Iedere mens draagt in zichzelf een heilige plaats.**

Paul Sas

Het boek **"Leven is een kunst – over morele ervaring, deugdenethiek en levenskunst"**,

Paul van Tongeren, uitgeverij Klement en Pelckmans, vierde druk, 2013 heeft Paul geïnspireerd bij het schrijven van de paragraaf 'Over de Hoop' in deze tekst.

Colofon

DIENST ABONNEMENTEN
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
03 210 08 30
abonnements@otheo.be

ALGEMENE REDACTIE
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
contact@otheo.be
redactie@otheo.be
www.otheo.be

PUBLICITEIT
Trevi plus bvba
Meerlaan 9, 9620 Zottegem
09 360 48 54 • fax 09 367 49 88
katrien@treviplus.be
www.treviplus.be

Copyright
Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit **KERK & leven** zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties.

KERK & leven is een uitgave van Studiecentrum Kerk en Media vzw

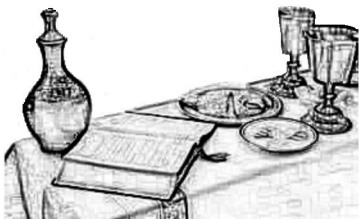
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Geert De Kerpel

Diocesane redactie Antwerpen
redactie@otheo.be

Redactie
Dirk Godecharle
gsm 0497 28 19 09
dirk.godecharle@hiviset.be
Dirk Mertens
dirk.mertens18@telenet.be
Ria Toelen
tel. 0495 62 39 20
ria.toelen16@gmail.com
Jan Van Rompuy
gsm 0478 25 95 98
j.vanrompuy@gmail.com

Medewerkers redactie
Ria Bauweraerts
(Sint-Pieter)
tel. 014 41 54 38
gsm 0478 23 64 20
sintpieterturnhout@outlook.com
Ward Dillen
tel. 014 41 63 51
warddillen@gmail.com
Lambert Leijssen
tel. 014 41 22 47
lleijssen@telenet.be

Vieringen

WEEKENDVIERINGEN

Zaterdag 20 september

O.L.Vrouw Middelares
17.00 u. Woord- en communie-dienst

Sint-Antoniuskerk (Otterstraat)
17.30 u. Eucharistieviering

O.L.Vrouw Zevendonk
18.00 u. Woord- en communie-dienst

Zondag 21 september

Sint-Pieter
10.00 u. Conertmis
Gezongen gefundeerd jaargetijde voor Leon en Fernand Bavelaer

Sint-Franciscus Schorvoort
10.30 u. Eucharistieviering voor de overledenen van vorige maand

O.L.Vrouw Middelares
10.30 u. Poolse eucharistieviering

Goddelijk Kind Jezus
13.00 u. Afrikaanse eucharistieviering

Pinksterkerk
11.00 u. Gezongen woord- en communiedienst
Deze week herinneren wij ons de namen van Louis Schuermans (21

september 1971), Karel Stabel (18 september 1983), Maria Meuwes (21 september 1983), Dagmar Joosten (20 september 1991), Jos Jansen (17 september 1992), Renier Steures (18 september 1993), Jo Coppens (20 september 2011), Mil Luyten (22 september 2016).

WEEKVIERINGEN

Dinsdag 23 september

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Goddelijk Kind Jezus
18.30 u. Eucharistieviering Spiritijnse gemeenschap

Woensdag 24 september

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Donderdag 25 september

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Vrijdag 26 september

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Kapelanie H. Kruis (Begijnhof)
11.00 u. Aanbidding in de kapel van het Heilig Aanschijn (tot 11.30 uur)

Zaterdag 27 september

Kapel Herentalsstraat
08.30 u. Eucharistieviering

WEEKENDVIERINGEN

Zaterdag 27 september

O.L.Vrouw Middelares
17.00 u. Woord- en communie-dienst

Sint-Antoniuskerk (Otterstraat)
17.30 u. Eucharistieviering

O.L.Vrouw Zevendonk
18.00 u. Woord- en communie-dienst

Zondag 28 september

Sint-Pieter
10.00 u. Gezongen jaargetijde voor de echtgenoten van Helvert en zonen en André Truyens

Sint-Franciscus Schorvoort
10.30 u. Woord- en communie-dienst

O.L.Vrouw Middelares
10.30 u. Poolse eucharistieviering

Goddelijk Kind Jezus
11.00 u. Woord- en communiedienst
17.00 u. Kosovaars *Albanese eucharistieviering*

Pinksterkerk
11.00 u. Gezongen eucharistieviering voor Marguerite Raedts, Jo Coppens, Wilfried Verhaert, en de echtgenoten Verhaert - Leysen

WEEKVIERINGEN

Dinsdag 30 september

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Goddelijk Kind Jezus
18.30 u. Eucharistieviering Spiritijnse gemeenschap

Woensdag 1 oktober

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Donderdag 2 oktober

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Vrijdag 3 oktober

Sint-Pieter
09.00 u. Eucharistieviering

Kapelanie H. Kruis (Begijnhof)
11.00 u. Aanbidding in de kapel van het Heilig Aanschijn (tot 11.30 uur)

Zaterdag 4 oktober

Kapel Herentalsstraat
08.30 u. Eucharistieviering

Bezinning

14 september 2025
24ste zondag door het jaar c,
Scheppingsmaand
Lucas 15, 1-32 of 1-10:
Verloren zijn en gevonden worden.

‘Ook als we de weg kwijt zijn, is terugkeer mogelijk’
We kunnen ons vastrijden op een doodlopend spoor. We lieten ons verleiden door het gouden kalf dat ons het 'Rijk der vrijheid' beloofde: 'Alle remmen los', 'Vooruitgang met je ogen toe'..
We onderdrukken dan in onszelf de stem die ons aanspreekt, die ons be-moedigt om andere wegen te gaan. De stem van de belofte, die ons teder aanraakt, het diepste in onszelf ondersteunt. Onderdrukt is die stem wel, maar ze is niet weg. Ze kan ons

op een dag weer de ogen openen, ons hart beroeren.
Dat is het moment, dat we samen zouden willen beleven. We verscheuren waanzinnige plannen die mensen tegen elkaar opzetten. We tekenen weer een nieuwe toekomst, met bange, bevende handen die aar-

zelen, maar toch doorzetten. Dan wordt het verlorene terug gevonden, dan is er zo iets als 'barmhartig-heid' of 'ontferming'. De horizon opent zich weer!
Daarvan spraken de lezingen van vandaag: Mozes wil zijn halsstar-rig volk toch weer op Gods wegen plaatsen, herinnert aan de belofte die het in zich draagt.
Jezus schuift aan tafel met tolle-naars en zondaars, die achter harde bast een zachte kern bewaard heb-ben en daarom vatbaar zijn voor bekering. Zelfs de nukkige oudste zoon, die in zijn eigen gelijk zich heeft verschanst, moet mee aan ta-fel, anders kan het feest niet door-gaan!
Na de oorlog met het Russisch re-gime moet er toch weer gepraat wor-den. In Gaza zullen dood en vernie-

tinging toch niet het laatste woord hebben. Na de puinhoop die we van onze wereld hebben gemaakt, mo-gen we toch de onschuldige aar-de weer bewerken om iets nieuw te zaaien.
Na eeuwenoude vetes tussen bevol-kingsgroepen en racistische uitla-tingen mogen we toch elkaar weer de hand reiken en ons scharen ach-ter een gezamenlijk plan dat onze samenleving, onze aarde kan red-den.
Het is nooit te laat !

21 september 2025
25ste zondag door het jaar c,
Scheppingsmaand
Vredeszondag:
Een new deal voor de aarde en de meest kwetsbaren
Lucas 16, 1-13 of 16, 10-13

Een moderne parabel.
In een klein stadje waren er nog-al wat tegenstellingen tussen de be-woners. Het kon er heet aan toe

gaan. Op een nacht werd er op de muur van het gemeentehuis ge-kalkt: GOD ZORGT VOOR VREDE. Met duidelijke letters, zodat wie er maar in de buurt kwam, het op af-stand al kon lezen. De volgende nacht schreef de goddeloze tegen-partij er het woordje 'nooit' tus-sen, zodat er te lezen stond: "GOD ZORGT NOOIT VOOR VREDE". 's Morgens vroeg eiste een woe-dende menigte dat de burgemees-

ter die beledigende en Godlasteren-de tekst zou laten wegnemen. De burgemeester was dat niet van plan. Waarom werd niet gemeld.
Plotseling kwam er uit de groep boze mensen een vrouw naar vo-ren. Met een stuk houtskool be-gon ze te schrijven. Iedereen wacht-te vol spanning. Achter het inge-laste woord 'nooit', waarover veel mensen zo boos geworden waren, schreef zij het eenvoudige woord

'alleen'. Daardoor werd het tota-le opschrift nu: "GOD ZORGT NOOIT ALLEEN VOOR VREDE".

Stripmuur stad Turnhout Irtenstraat
tekenaar Jan Bosschaert

Christen-zijn in de 21ste eeuw: De joods-christelijke dialoog in Gaza

Ook in dit nieuwe werkjaar wil **onze bisschop Johan Bonny** onze lezingencyclus van 'Christen-zijn in de 21ste eeuw' openen. De lezing vindt plaats **op maandag 22 september van 19.30u tot 22u in de grote aula van het HIVSET.**

Het minste wat we kunnen zeggen, is dat Mgr. Johan Bonny niet kiest voor voorzichtige afzijdigheid als het gaat over de situatie in het 'Heilig Land'. Uitgerekend op Goede Vrijdag hield onze bisschop aan de Onze-Lieve-Vrouwe-Kathedraal in Antwerpen zelf een stilzwijgende actie voor Palestina. Hij zat anderhalf uur lang voor de poort van de kathedraal met een kruisbord waarop 'een kruis

over Palestina' stond geschreven. De bisschop wilde zo aandacht vragen voor het aanhoudend geweld dat zich daar afspeelt.

Zijn motivatie was duidelijk: "Op Goede Vrijdag herdenken we de kruisdood van Jezus. Palestina is de plek waar de kruisdood heeft plaatsgevonden, en wat daar nu gebeurt, is ook op diezelfde plek. Daarom doen we deze oproep, omdat we willen dat het leed en het geweld daar stopt. We wensen iedereen een vreugdevol Pasen, maar we willen tegelijk ook onze verontwaardiging uiten over wat daar gebeurt."

De voorbije maanden is de situatie, zeker in Gaza, alleen maar

erger geworden. En daarmee ook de dwingende nood om ons als christen uit te spreken. Maar hoe moet het dan verder met de joods-christelijke dialoog, in Gaza én bij ons? Onze bisschop is een wijze én een moedige man, en daar zijn we trots op. We zijn meer dan ooit benieuwd naar zijn verhaal.

We zijn heel blij om ook al de verdere lezingen van 2025 aan te kondigen. **Voor woensdag 22 oktober** mogen we **Barbara Mertens aankondigen.** Barbara (Babs) is **stafmedewerkster bij TAU – Franciscaanse siritualiteit vandaag** en zal spreken over niemand minder dan **Clara van Assisi en haar betekenis in onze tijd.** Uiteraard een bijzonder gebeuren voor onze pastorale eenheid! **Op woensdag 26 november verwelkomen we prof. Erik Borgman,** op dit moment wellicht de bekendste theoloog in Vlaanderen en Nederland. Zijn lezing kreeg als

Mgr. Bonny

titel **'Van grond voor hoop naar hoop als grond'**, wat uiteraard kadert in het thema 'Pelgrims van Hoop' van dit jubeljaar in onze kerk. En **op maandag 8 december komt onze eigen pater Emmanuel aan het woord,** deken van Kempen Oost en provinciaal van de paters Spiritijnen. Samen met enkele confraters zal hij ons een boeiende duiding geven bij de **spiritualiteit en pastorale aanpak van de Spiritijnen,** ook hier bij ons.

De lezingen in onze cyclus "Christen zijn in de 21ste eeuw" gaan opnieuw door in de grote aula van het Hivset, Herentalsstraat 70 te Turnhout en beginnen steeds om 19.30 uur.

Inschrijven kan via een mailtje naar wim.appels@hivset.be of naar dirk.godecharle@hivset.be

De toegang is gratis en je bent van harte welkom!

Homilie

**Zondag 14 september 2025
Feest van de Kruisverheffing
Eerste lezing
uit het boek Numeri 21: 4-9
Evangelie
volgens Johannes 3: 13-17**

Broeders en zusters in de verheven Heer,
Een welgemeende aanhef bij het begin van dit woordje na de lezingen van vandaag. We vallen uit de toon in de liturgische kalender want 14 september valt op een zondag en dan lezen we de teksten van die dag en niet de lezingen van de zondag door het jaar. Daarom hoorde je vandaag het evangelie volgens Johannes. In dat evangelie wordt zelfs verwezen naar wat we hoorden in de eerste lezing uit het boek Numeri.

De naam van dit feest herinnert aan het opheffen van het kruis bij de kruisverering op Goede Vrijdag. Onafscheidelijk is aan die benaming de gedachte verbonden die wij zojuist beluisterden in het evangelie: 'De Mensenzoon moet omhoog worden geheven, zoals Mozes eens de slang omhoog hief in de woestijn, opdat ieder die gelooft in Hem eeuwig leven zal hebben'. Maar deze verheffing is ook het begin van Jezus' verheerlijking: nadat Hij zich had vernederd tot de

schandelijke en onmenselijke dood aan het kruis, is Hij door God hemelhoog verheven. Zo vieren wij vandaag heel het paasgeheim, terwijl wij opzien naar de Gekruisigde die alle mensen naar zich toe trekt en die hen geneest van de giftige beet van de slang.

Het ontstaan van dit feest van de Kruisverheffing gaat terug naar de 4de eeuw, toen "Constantijn de Grote" keizer was van het Romeinse Rijk en het christendom erkend werd als godsdienst. Zelf liet hij zich slechts dopen op het einde van zijn leven. Zijn moeder Helena echter vond het Heilig Kruis rond 326. Volgens de overlevering ontdekte zij welk van de drie kruisen, die opgegraven werden, het ware kruis van Christus was nadat daarmee een stervende vrouw genezen werd. In 335, 9 jaar later, werd de Heilige Grafkerk in Jeruzalem ingewijd. Vele eeuwen later bracht Paus Johannes XIII de twee feesten – vinden en verheffing – samen tot één feest op 14 september. Tot daar een beetje geschiedenis.

De lezingen helpen ons te verstaan hoe het komt dat wat ooit een teken van schande was 'de dood aan een kruis' omgevormd werd tot een teken van verheerlijking: wie naar dit kruis opkijkt, wordt mee opgenomen in het geheim van de levende

vende relatie tussen de Vader en de Zoon.

De eerste lezing verhaalt de uittocht uit Egypte, geen sinecure die doortocht door de woestijn met slangen en schorpioenen. Mozes had het lastig om het volk in het gareel te houden. Het is ook zo verdraaid moeilijk om te geloven in een God die zich niet laat zien, die je niet mag afbeelden, die je niet kan manipuleren, laat staan voor je eigen kar spannen. Het volk beklaagt zich bij Mozes en dat wordt zelfs een scherpe aanval: "Ons wegleiden uit Egypte is één ding, maar moeten we dan hier in deze woestijn sterven?" Zelfs het manna wordt afgedaan als minderwaardig voedsel. Wat willen ze dan? Dansen rond het gouden kalf, teken van vruchtbaarheid en leven? Of ... opzien naar de bronzen slang – een slang vervelt tot nieuw leven? Mozes werd door God zelf opgedragen een bronzen slang op een totem te maken en al wie "opkeek naar de slang" werd van de dood gered. De mensen begrepen die boodschap – naar de hemel kijken – niet helemaal en er ontstond een afgodische praktijk die eerst door koning Hizkia, honderden jaren later, tijdens een religieuze zuivering werd vernietigd. Zoals reeds vermeld verwijst Jezus in het evangelie van vandaag naar

dit verhaal. In gesprek met Nikodemus, een hooggeplaatste Jood met veel achting voor Jezus. Hij wil ingewijd worden in het geheim van Jezus. Hijzelf – leraar in Israël – zoekt Jezus op om de weg te vinden die bevrijding en "leven in overvloed" schenkt. Nikodemus ' die een beeld is van een geloofsleerling ' zal moeten leren zijn eigen geloofsbeelden los te laten en omhoog te kijken.

Wie omhoog kijkt, komt los van zichzelf. Wie omhoog kijkt, zoekt een verbinding tussen de hemel en de aarde. En juist die verbinding zal Jezus tot stand brengen, wanneer Hij omhoog geheven wordt zoals destijds de bronzen slang in de woestijn.

Die verheffing van Jezus kan echter maar geschieden door de aanvaarding van het kruis. Zoals de giftige slang, eenmaal omhoog geheven, een teken van genezing wordt, zo zal het kruis ' een vloek, een schande, een struikelsteen ' een teken worden van redding. Want zoals GOD het volk in de woestijn niet de dood, maar het leven wilde schenken, zo zal de kruisdood niet blijken te zijn wat men denkt dat het is: geen schande, geen mislukking, geen gif dat het geloof, de hoop en de liefde van de leerlingen in de kiem smoorde, maar: te-

ken van redding, teken van leven, teken van genezing.

Als afsluiter wil ik nog even verwijzen naar een liedje van Ramses Shaffy uit 1966 "Sammy kijk omhoog". Dit lied bezingt Sammy die - volgens de liedtekst - gebogen door het leven gaat. Sammy wordt geïntroduceerd als een angstige, verlegen en eigenzinnige jongeman. Het lied roept deze Sammy - en daarmee in feite iedereen - op om omhoog te kijken, de rug te rechten en zichzelf nat te laten regenen. Het lied is een feitelijke oproep om niet bang of angstig te zijn en in plaats daarvan het leven te aanvaarden zoals het is.

Ook Jezus leerde ons omhoog te kijken. Hij verliet deze aarde niet via de achterdeur. Hij ging niet weg met paard en kar, Hij was ook niet zomaar ineens spoorloos verdwenen. Hij nam afscheid door Zijn vrienden omhoog te laten kijken zoals verwoord staat in de Handelingen. Dus als ook wij het niet zien zitten, kijk dan omhoog. Ben je wanhopig? Kijk omhoog. De hemel is eindeloos. Er is geen begrenzing aan Zijn grootsheid. God was er altijd, is en zal er altijd zijn. Die grootsheid kunnen we beleven als we naar boven kijken.

Jozef Van der Wildt

Samana HaPie zomeruitstap

Voor onze zomeruitstap op 26 augustus bleven we in onze eigen stad.

We trokken naar het speelkaartenmuseum. Daar kregen we in twee groepen, begeleid door een gids, een interessante uitleg over allerlei drukmachines en het kaartspel door de tijd.

Daarna konden we genieten van een tas koffie en een lekker stuk cake in het café aan het museum. Het was een zeer geslaagde namiddag!

Samana HaPie

Leer bidden
zoals de heilige
Franciscus van Assisi

kerknet.be/academie

Op bedevaart met Guus, deel 32 - Buen Camino

De rusttijden voor Guus combineren we met plaatsen waar ik pentekeningen kan maken. Wat ik graag teken, is de eenvoud die mij in het oog springt, bijvoorbeeld verweerde stenen, houten of ijzeren kruisen. In kerken vind ik mooie inspirerende afbeeldingen van heiligen in muurschilderingen waaronder Sint-Jacobus.

Geluksgevoel kan in mij ontstaan bij het kabbelgeluid van een stromend riviertje. Zo zitten Guus en ik rustig te genieten aan de oe-

vers van Rio Arga met zicht op een oude romaanse brug. Een vriendelijke pelgrim groet ons met Buen Camino en vraagt of hij ons ergens mee kan helpen. Als ik 'alles oké' zeg, stelt hij zich voor als Guido uit België, hij legt uit dat Buen Camino een Spaanse groet is van pelgrims onder elkaar. Met een wandelstok, weinig bagage en een zonnehoedje zie ik in Guido een ervaren pelgrim. Hij spreekt Spaans en heeft meerdere wegen naar Compostella bewandeld. Met aandacht neemt hij mijn dagboek door, leert mij Spaanse woorden en stapt een eind met ons mee. We krijgen tips over de weg en hoe we de voetkussentjes van Guus kunnen beschermen door asfaltwegen te vermijden. Guido wijst mij ook alvast op een ritueel voor bij onze aankomst aan de kathedraal van Santiago. Daar in het midden van het westelijk portaal zal een marmeren levensboom staan, waarop arriverende pelgrims hun hand mogen leggen. Door de handleggingen van vele miljoenen pelgrims is er sinds de twaalfde eeuw een diepe handafdruk in het harde marmer gesleten.

Ik ben al benieuwd!!

Nadat ik Guido hartelijk dank, geeft hij me nog een hondvriendelijk overnachtingsadres bij ene cafébaas Fernando. Omdat Guido snel wandelt, zullen we elkaar niet meer zien. Bij ons afscheid schreef hij naast zijn thuisadres in Roeselare het volgende in mijn dagboek:

"Sommigen denken dat de camino er voor ons is, dat is niet waar! Wij zijn er, en dat sedert vele generaties, voor de camino. Hij neemt ons in zich op, vergt het uiterste, laat ons dan weer genieten van zijn mildheid en verzinken in een opperste gevoel van geluk, rust en vrede". Guido 1997

Op zijn advies sla ik vlak voor Pamplona een verlaten zijweggetje in waar ik een oud café zie opdoemen.

Bij het binnen treden voel ik tussen de karige inventaris de warme gastvrijheid voor Guus en mij. Cafébaas Fernando is na zijn pensioen al twee keer naar Santiago gewandeld, hij spreekt de Duitse taal die hij in de jaren zeventig leerde als gastarbeider in de Duitse bouwwereld. Terwijl hij ons Bratwurst mit Brot und tomaten serveert, vertelt hij over de Belgische kwaliteit van zijn Constructam Caravan en wij tonen ons blij om erin te mogen overnachten. Van peseta's die ik hem graag betaal, wil Fernando niks weten, hij zegt: ik doe het voor Guus! En als de avond valt, maak ik namens Guus een pentekening van ons onderdak.

En de zevende dag rustte hij

Domingo 3 augustus is onze eerste Spaanse zondag die we beleven on-

der het overdekte terras achter het café van Fernando. Tegen zonsopgang stond de deur van zijn café al wijd open en verrast hij ons met sappig vlees voor Guus en koffie met croissants voor mij. Fernando licht en vraagt of ik bij aankomst in Santiago zijn groeten wil overbrengen aan Sint-Jacobus. Beloofd!!

Spaanse les onderweg

*Yo Quiero preguntar te algo, por favor?

*Mag ik U iets vragen alsjeblieft?

*Lunes, martes, miercoles, jueves, viernes, sábado, domingo.

*Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag, zondag.

Uit mijn dagboek

De taal spreken van mensen die een land bevolken

Voelt in mij een vorm van beleefdheid vertolken

Met mezelf, mijn tekenboek en Guus zijn gezicht

Blijft er zo goed als geen deur meer voor ons dicht

Logementen zijn zelfs al voor Guus gewicht

Guus en Marinus

Taizégebed in de Pinksterkerk op zaterdagavond 20 september om 19 uur

ZATERDAG 20 SEPTEMBER - 19U

Taizégebed

Pinksterkerk
Koningin Astridlaan, 2300 Turnhout
19u Taizégebed
20u ontmoeting achteraan in de kerk

We nodigen jullie van harte uit voor een **bijzonder en inspirerend Taizégebed**, georganiseerd door het oecumenisch Taizéteam in Turnhout.

Een moment van **gebed, zang en stilte**, een kans om te **vertragen**, te luisteren naar **Gods aanwezigheid**, en de kracht van **vreugde en liefde** te ervaren.

Muzikale begeleiding. Solozangers en getalenteerde muzikanten zullen ons begeleiden in de eenvoudige en diepgaande klanken van Taizé

Ontmoeting na het gebed. Na afloop is er de gelegenheid om elkaar te **ontmoeten** bij een drankje en een snack. Een kans om even samen te zijn en na te praten. **Alles is gratis.**

Kom mee en beleef het meel! We hopen dat we met velen samen mogen komen om dit gebed te vieren. Voel je vrij om vrienden en familie mee te brengen.

Wil je op de hoogte blijven van onze Taizégebeden? Stuur gewoon een mailtje naar nick.hannes@kamino.be Je kunt ook aangeven of je graag een bericht via **WhatsApp** ontvangt als herinnering.

Agenda Turnhout Oost

maandag 22 september 13.00 uur:
fietsclub 1 OKRA Sint - Pieter
maandag 22 september 13.30 uur:
fietsclub 2 OKRA Sint - Pieter

dinsdag 23 september 10.00 uur:
turnclub OKRA Sint - Pieter
dinsdag 23 september 13.00 uur:
zwemclub OKRA Sint Pieter
dinsdag 23 september 13.00 uur:
schildersclub OKRA Sint - Pieter
dinsdag 23 september 13.00 uur:
biljart OKRA Heilig Hart
dinsdag 23 september 13.30 uur:
hobbyclub OKRA Sint - Pieter
dinsdag 23 september 13.30 uur:
petanque OKRA Heilig Hart
dinsdag 23 september:
fietsen FERM
dinsdag 23 september 19.00 uur:
repetitie Sint - Pieterszangkoor

woensdag 24 september 09.30 uur:
lijndansen OKRA Heilig Hart
woensdag 24 september 13.00 uur:
regiocompetitie biljart OKRA Heilig Hart
woensdag 24 september 14.00 uur:
zitdansen OKRA Heilig Hart
woensdag 24 september 14.00 uur:
hobby- en spelnamiddag FERM

donderdag 25 september 09.30 uur:
lijndansen OKRA Sint - Pieter
donderdag 25 september 10.00 uur:
bowling OKRA Sint - Pieter
donderdag 25 september 13.00 uur:
biljart OKRA Heilig Hart
donderdag 25 september 13.00 uur:
fietsclub 1 OKRA Sint - Pieter
donderdag 25 september 13.30 uur:
wandclub OKRA Sint - Pieter
donderdag 25 september 14.00 uur:
petanque Femma Heilig Hart

vrijdag 26 september 13.00 uur:
kaarten en spellen OKRA Heilig Hart
vrijdag 26 september 13.30 uur:
petanque OKRA Heilig Hart

maandag 29 september 13.00 uur:
fietsclub 1 OKRA Sint - Pieter

maandag 29 september 13.30 uur:
fietsclub 2 OKRA Sint - Pieter
maandag 29 september 14.00 uur:
wandelen FERM

dinsdag 30 september 10.00 uur:
turnclub OKRA Sint - Pieter
dinsdag 30 september 13.00 uur:
zwemclub OKRA Sint Pieter
dinsdag 30 september 13.00 uur:
schildersclub OKRA Sint - Pieter
dinsdag 30 september 13.00 uur:
biljart OKRA Heilig Hart
dinsdag 30 september 13.30 uur:
hobbyclub OKRA Sint - Pieter
dinsdag 30 september 13.30 uur:
petanque OKRA Heilig Hart
dinsdag 30 september:
fietsen FERM
dinsdag 30 september 19.00 uur:
repetitie Sint - Pieterszangkoor

woensdag 1 oktober 09.30 uur:
lijndansen OKRA Heilig Hart
woensdag 1 oktober 13.00 uur:
regiocompetitie biljart OKRA Heilig Hart
woensdag 1 oktober 14.00 uur:
zitdansen OKRA Heilig Hart
woensdag 1 oktober 14.00 uur:
namiddagontmoeting FERM

donderdag 2 oktober 09.30 uur:
lijndansen OKRA Sint - Pieter
donderdag 2 oktober 10.00 uur:
bowling OKRA Sint - Pieter
donderdag 2 oktober 13.00 uur:
biljart OKRA Heilig Hart
donderdag 2 oktober 13.30 uur:
wandclub OKRA Sint - Pieter
donderdag 2 oktober 14.00 uur:
petanque Femma Heilig Hart

vrijdag 3 oktober 13.00 uur:
kaarten en spellen OKRA Heilig Hart
vrijdag 3 oktober 13.30 uur:
petanque OKRA Heilig Hart

Liefde en trouw
ontmoeten elkaar,
rechtvaardigheid en
vrede kussen elkaar
— Psalm 85,11